

Leerlijn Nederlands (PO-havo/vwo), Mondelinge taalvaardigheid

Toelichting en verantwoording van de doorlopende leerlijn

Voor meer informatie zie:

- Examenprogramma havo/vwo
- Handreiking schoolexamen
- Referentiekader taal en rekenen
- Vakportaal Nederlands

kerndoelen primair onderwijs	beheersingsniveau 1F	beheersingsniveau 2F	kerndoelen onderbouw	beheersingsniveau 3F	havo bovenbouw exameneenheden	vwo bovenbouw exameneenheden
<p>1: De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.</p> <p>2: De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.</p> <p>3: De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.</p> <p>10: De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.</p> <p>12: De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.</p>	<p>NE/1F Luisteren Luisteren naar eenvoudige teksten over alledaagse, concrete onderwerpen of over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling.</p> <p>Taken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Luisteren naar instructies. 2. Luisteren als lid van een live publiek. 3. Luisteren naar radio, tv en naar gesproken tekst op internet. <p>De volgende kenmerken van de taakuitvoering zijn beschreven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • begrijpen; • interpreteren; • evalueren; • samenvatten. <p>Voor de teksten zijn tekstenkenmerken opgesteld met betrekking tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lengte; • opbouw. 	<p>NE/2F Gesprekken In gesprekken over alledaagse en niet alledaagse onderwerpen uit leefwereld en (beroeps) opleiding uiting geven aan persoonlijke meningen en informatie uitwisselen en gevoelens onder woorden brengen.</p> <p>Taken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deelnemen aan discussie en overleg. 2. Informatie uitwisselen. <p>De volgende kenmerken van de taakuitvoering zijn beschreven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beurten nemen en bijdragen aan de samenhang; • afstemming op doel; • afstemming op de gesprekspartner(s); • woordgebruik en woordenschat; • vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing. 	<p>1: De leerling leert zich mondeling en schriftelijk begrijpelijk uit te drukken.</p> <p>2: De leerling leert zich te houden aan conventies (spelling, grammaticaal correcte zinnen, woordgebruik) en leert het belang van die conventies te zien.</p> <p>3: De leerling leert strategieën te gebruiken voor het uitbreiden van zijn woordenschat.</p> <p>4: De leerling leert strategieën te gebruiken bij het verwerven van informatie uit gesproken en geschreven teksten.</p> <p>6: De leerling leert deel te nemen aan overleg, planning, discussie in een groep.</p> <p>7: De leerling leert een mondelinge presentatie te geven.</p> <p>9: De leerling leert taalactiviteiten (spreken, luisteren, schrijven en lezen) planmatig voor te bereiden en uit te voeren.</p> <p>10: De leerling leert te reflecteren op de manier waarop hij zijn taalactiviteiten uitvoert en leert, op grond daarvan en van reacties van anderen, conclusies te trekken voor het uitvoeren van nieuwe taalactiviteiten.</p>	<p>NE/3F Spreken Monologen en presentaties houden over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin ideeën worden uitgewerkt en voorzien van relevante voorbeelden.</p> <p>Taken: Een monoloog houden.</p> <p>De volgende kenmerken van de taakuitvoering zijn beschreven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samenhang; • afstemming op doel; • afstemming op publiek; • woordgebruik en woordenschat; • voeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing. <p>NE/3F Gesprekken Op effectieve wijze deelnemen aan gesprekken over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard</p> <p>Taken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deelnemen aan discussie en overleg. 2. Informatie uitwisselen. <p>De volgende kenmerken van de taakuitvoering zijn beschreven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beurten nemen en bijdragen aan de samenhang; • afstemming op doel; • afstemming op de gesprekspartner(s); • woordgebruik en woordenschat; • vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing. 	<p>NE/HV Domein B: Mondelinge taalvaardigheid 4. De kandidaat kan ten behoeve van een voordracht, discussie of debat (ter keuze van de school): – relevante informatie verzamelen en verwerken; – deze informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek en gespreksvorm; – adequaat reageren op bijdragen van luisteraars of gespreksdeelnemers.</p> <p>NE/HV Domein D: Argumentatieve vaardigheden 6. De kandidaat kan een betoog: – analyseren; – beoordelen; – zelf opzetten en presenteren, schriftelijk en mondeling.</p>	<p>NE/HV Domein B: Mondelinge taalvaardigheid 4. De kandidaat kan ten behoeve van een voordracht, discussie of debat (ter keuze van de school): – relevante informatie verzamelen en verwerken; – deze informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek en gespreksvorm; – adequaat reageren op bijdragen van luisteraars of gespreksdeelnemers.</p> <p>NE/HV Domein D: Argumentatieve vaardigheden 6. De kandidaat kan een betoog: – analyseren; – beoordelen; – zelf opzetten en presenteren, schriftelijk en mondeling.</p>

